

ČESKOSLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ
REPUBLIKA
(19)

POPIS VYNÁLEZU

K PATENTU

247092

(11)

(12)

(51) Int. Cl.⁴
A 01 N 31/00

(22) Přihlášeno 27 12 84
(21) (PV 10411-84)

(32) (31) (33) Právo přednosti od 27 12 83
(248524) Japonsko

(40) Zveřejněno 16 01 86

(45) Vydáno 15 08 88

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

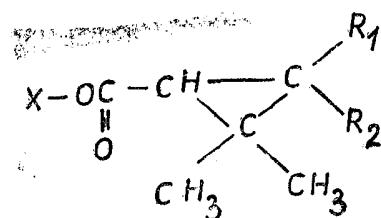
(72) Autor vynálezu MATSUNAGA TADAHIRO, KOBE, HIGO AKIO, OSAKA (Japonsko)

(73) Majitel patentu SUMITOMO CHEMICAL COMPANY, LIMITED, OSAKA (Japonsko)

(54) Insekticidní prostředek pro vykuřování

1

Vynález se týká vykuřovacího prostředku a především vykuřovacího prostředku pro vyhlazování hmyzu, přičemž tento vykuřovací prostředek obsahuje jako účinnou látku sloučeninu obecného vzorce I

kde znamená

R₁ atom vodíku nebo methylovou skupinu, R₂ 2-methylpropenylovou skupinu v případě, kdy R₁ znamená atom vodíku a methylovou skupinu v případě, kdy R₁ znamená methylovou skupinu a

X 2-alkyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-ylovou skupinu nebo 2-propargyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-ylovou skupinu, a 2,3,4,5,6-pantafluorbenzyl-2,2-dimethyl-3-(2,2-dichlorvinyl)cyklopropankarboxylát, a to ve hmotnostním poměru 8 : 2 až 3 : 7.

Obecně se některé pyretroidové sloučeniny reprezentované sloučeninami alletrino-

2

vého typu, hodnotí jakožto účinné složky zapalovaných vykuřovacích prostředků, jako jsou svitky a destičky pro elektrické vykuřovací prostředky k ničení létavého škodlivého hmyzu, jako jsou komáři. Avšak právě tyto zapalované vykuřovací prostředky nejsou zpravidla dostatečně vyhovující, jelikož jejich počáteční účinnost je spíše špatná.

Na základě podrobného studia vykuřovacích prostředků pro ničení škodlivého hmyzu se zřetelem na dobrou počáteční účinnost a stálé setrvalé působení po poměrně dlouhou dobu se nyní s překvapením zjistilo, že se jako vykuřovacího prostředku může použít prostředku obsahujícího jakožto účinné látky směs sloučeniny pyretroidního typu obecného vzorce I, kde jednotlivé symboly mají shora uvedený význam a 2,3,4,5,6-pentafluorbenzyl-2,2-dimethyl-3-(2,2-dichlorvinyl)cyklopropankarboxylát (nadále označovaný také jakožto sloučenina A) ve hmotnostním poměru 8 : 2 až 3 : 7, přičemž tento vykuřovací prostředek vykazuje synergické působení svých složek se zřetelem na vykuřovací účinnost, má dobrou počáteční účinnost a dlouhotrvající působení.

Jakožto příklady sloučeniny pyretroidního typu obecného vzorce I, kde jednotlivé symboly mají shora uvedený význam, použí-

vané v prostředku podle vynálezu, se uvádějí následující sloučeniny pyretroidního typu.

Sloučeniny alletrinového typu:

($\pm$)-2-allyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-($\pm$)cistrans-chrysanthemát (sloučenina 1),

($\pm$)-2-allyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-(+)-cis, trans-chrysanthemát (sloučenina 2),

($\pm$)-2-allyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-(+)-transchrysanthemát (sloučenina 3),

($\pm$)-2-allyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-(+)-cis,trans-chyranthemát (sloučenina 4),

(+)-2-allyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-(+)-transchrysanthemát (sloučenina 5),

($\pm$)-2-allyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-2,2,3,3-tetramethylcyklopropan-karbonát (sloučenina 6),

(+)-2-allyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-2,2,3,3-tetramethylcyklopropan-karboxylát (sloučenina 7).

Sloučeniny pralletrinového typu:

($\pm$)-2-propargyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-($\pm$)cistrans-chrysanthemát (sloučenina 8),

($\pm$)-2-propargyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-(+)-cis,trans-chrysanthemát (sloučenina 9),

($\pm$)-2-propargyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-(+)-trans-chrysanthemát (sloučenina 10),

(+)-2-propargyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-(+)-cis,trans-chrysanthemát (sloučenina 11),

(+)-2-propargyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-(+)-trans-chrysanthemát (sloučenina 12),

($\pm$)-2-propargyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-2,2,3,3-tetramethylcyklopropankarboxylát (sloučenina 13),

(+)-2-propargyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-yl-2,2,3,3-tetramethylcyklopropankarboxylát (sloučenina 14).

Jakožto sloučenina A se uvádějí různé sloučeniny, například 2,3,4,5,6-pentafluorbenzyl-($\pm$)-cis,trans-2-dimethyl-3-[2,-(sloučenina 15) a 2,3,4,5,6-pentafluorbenzyl-(+)-trans-2,2-dimethyl-3-[2,2-dichlorvinyl]cyklopropankarboxylát (sloučenina 16) jakož také jejich optické isomery, stereoisomery a jejich směsi.

Ze shora uvedených sloučenin jsou jakožto účinná látka vykuřovacích prostředků podle vynálezu se zřetelem například na praktickou použitelnost a dostupnost výhodné tyto směsi:

směs sloučeniny 2 a sloučeniny 15 nebo 16,
směs sloučeniny 3 a sloučeniny 16,
směs sloučeniny 4 a sloučeniny 16,
směs sloučeniny 5 a sloučeniny 15 nebo 16,
směs sloučeniny 6 a sloučeniny 16,
směs sloučeniny 7 a sloučeniny 16,
směs sloučeniny 11 a sloučeniny 15 nebo 16,
směs sloučeniny 14 a sloučeniny 16.

V následujících příkladech jsou objasněny vynikající vlastnosti směsi podle vynálezu jakožto účinné látky vykuřovacích prostředků podle vynálezu.

Příklad 1

Vždy acetonový roztok obsahující samotnou sloučeninu 2, samotnou sloučeninu 15 nebo směs těchto sloučenin podle dale uvedené tabulky I se nakape na svítek proti komárům a tento svítek se pak tímto roztokem impregnuje (přičemž se použije svítku proti komárům bez účinné látky), a tak se připraví svítky proti komárům obsahující hmotnostně 0,3 % účinné látky. Takto připravený svítek proti komárům se upevní do držáku a umístí se do středu dna skleněné komory o obsahu 0,34 m³, oba konce svítka se zapálí a celý svítek se spálí. Po spálení svítka proti komárům se do skleněné komory vpustí 20 komárů Culex pipiens pallens nebo 20 much domácích Musca domestica, v obou případech jde o dospělé jedince, a po dobu 20 minut se pozoruje úhyn hmyzu. O sobě známým způsobem se zjišťuje hodnota KT₅₀ (doba potřebná k uhynutí 50 % zkoušených jedinců hmyzu), přičemž zaznamenané hodnoty jsou výsledky čtyřikrát opakovaných zkoušek. Výsledky jsou v tabulce I.

Tabulka I

Účinná látka* hmotnostní poměr	KT ₅₀ minuty	Hm y z:			Dospělí jedinci mouchy domácí		
		Dospělí jedinci komára:	Relativní účinnost naměřená	teoretická**	KT ₅₀ minuty	Relativní účinnost naměřená	teoretičká**
10 : 0	3,3	100	—	—	8,0	100	—
8 : 2	1,8	123	174	363	3,9	205	180
7 : 3	1,4	131	211	323	3,3	242	220
5 : 5	1,0	136	286	323	2,5	320	300
4 : 6	0,9	137	323	397	2,2	364	340
3 : 7	0,9	367	360	397	2,0	400	380
2 : 8	0,8	413	—	—	1,9	421	420
0 : 10	0,7	471	—	—	1,6	500	—

* Účinnou látkou je směs sloučeniny číslo 2 a sloučeniny číslo 15 ve hmotnostním poměru uvedeném v prvním sloupci.

** Teoretická hodnota se vypočte ze vzorce pro výpočet synergického působení autorů Yun-Pei Sun a kol., J. E. E., 53, str. 687 až 891 (1960)

Z tabulky I je jasné zřejmě synergické působení směsi účinných látek podle vynálezu ve hmotnostním poměru 8 : 2 až 3 : 7.

Příklad 2

Vždy acetonový roztok obsahující samot-

Tabulka II

Účinná látka Sloučenina	Koncen- trace %	Rychlosť hnutí s postupujícím časem						KT ₅₀ minut
		5'	10'	20'	25'	30'	45'	
11	0,1	2	24	62	74	85	96	100
16	0,1	4	32	68	82	89	98	100
{ 11	0,075	7	38	82	93	97	100	100
16	0,025 }	7	38	82	93	97	100	11,4

Z tabulky II je jasné zřejmě synergické působení účinné látky vykuřovacího prostředků podle vynálezu.

Příklad 3

Vždy se smísí 40 dílů sloučeniny 3, 11, 15 a 16 nebo jejich směsi podle tabulky III jakožto účinná látka s 100 díly Yoshinoxy 425, což je 2,2'-methylen-bis-(4-ethyl-6-tert-butylfenol). Do směsi se přidá 50 dílů isopropylmyristátu, čímž se získají premixy pro destičky pro elektrické vykuřovací zařízení. Tako získané premixy se zředí chlorothenem. Nu a pak se zředěně premixy napakou na destičku (papír z bavlněných hadrů) o rozměrech 22 × 35 mm a o tloušťce 2,8 mm; destička se tak impregnuje; získá se destička pro elektrické vykuřovací zařízení, obsahující účinnou látku v

nou sloučeninu 11, samotnou sloučeninu 16 nebo směs těchto sloučenin ve hmotnostním poměru 3 : 1 se nakape na svitek proti komárům a tento svitek se tímto roztokem impregnuje, a tak se připraví svitky proti komárům obsahující hmotnostně vždy 0,1 % účinné látky.

Po vpuštění 100 dospělých jedinců komáru Culex pipiens pallens do skleněné komory o obsahu 28 m³ se svitek proti komárům, zapálený na jednom konci, upevní do držáku a umístí se do středu dna komory. Pak se po dobu 60 minut pozoruje postupné hnutí komárů a o sobě známým způsobem se získá hodnota KT₅₀. Výsledky jsou uvedeny v tabulce II.

množství uvedeném v tabulce III. Takto získaná destička se zahřeje v obchodně dostupném elektrickém vykuřovacím zařízení (teplota povrchu přibližně 160 °C) na dobu uvedenou v tabulce III. Účinná složka se odpařuje z destičky za zahřívání, shromažďuje se na silikagelu a extrahuje se organickým rozpouštědlem ke stanovení účinné látky plynovou chromatografií. Výsledky zkoušky jsou uvedeny v tabulce III.

Z tabulky III je zřejmé, že v případě prostředku podle vynálezu dochází k odpařování účinných látek bezprostředně po započetí zahřívání a od započetí tohoto zahřívání trvá 8 až 10 hodin, přičemž odpařování množství účinných složek je konstantní se zřetelém na jednotlivé složky. Výsledky podle tabulky III dokládají vynikající způsob odpařování účinné látky vykuřovacího prostředku podle vynálezu.

Tabulka III

Účinná látka ⁺			Odpařené množství ⁺⁺			Zbytkové množství ⁺⁺⁺	Ztráta %
			0 až 2 hodiny	2 až 4 hodiny	4 až 8 hodiny		
(15)	10	10,46	9,54 (91,2)	0,58 (5,5)	0,33 (3,2)	0 (0)	0,1
(3)	30	30,94	6,06 (19,6)	7,48 (24,2)	8,23 (26,6)	5,78 (18,7)	10,9
{ (15) + (3) }	10 30	10,57 31,25	5,72 (54,1) 5,91 (18,9)	3,12 (29,5) 8,10 (25,9)	1,20 (11,4) 9,78 (31,3)	0 (0) 5,06 (16,2)	5,0
(16)	10	11,34	10,41 (91,8)	0,61 (5,4)	0,35 (3,1)	0 (0)	-0,3
(11)	30	30,20	4,78 (15,8)	5,65 (18,7)	7,64 (25,3)	8,28 (27,4)	12,8
{ (16) + (11) }	10 30	10,25 31,78	5,95 (58,0) 3,97 (12,5)	2,64 (25,8) 5,98 (18,8)	1,03 (10,0) (28,2)	0 (0) (30,7)	6,2
{ (15) + (2) }	10 10	11,15 10,32	6,92 (62,1) 2,09	2,78 (24,9) 2,76	0,98 (8,8) 3,23	0 (14,5)	4,2
{ (16) + (5) }	5 5	5,42 5,56	3,28 (60,5) 1,35	1,28 (23,6) 1,45	0,69 (12,7) 1,47	0 (0) 0,88	3,2
{ (16) + (6) }	5 15	5,37 15,94	3,26 (60,7) 9,07	1,36 (25,3) 4,70	0,49 (9,1) 2,07	0 (0) 0	4,9
(16)	5	5,53	5,10 (92,2)	0,27 (4,9)	0,14 (2,5)	0 (0)	0,4
(2)	10	10,45	4,94 (47,3)	3,27 (31,3)	1,10 (10,5)	0 (0)	10,9
(5)	5	5,43	3,55 (65,4)	0,86 (15,6)	0,35 (6,5)	0 (0)	12,5
(6)	15	15,63	11,30 (72,3)	2,51 (16,1)	1,05 (6,7)	0 (0)	4,9

Vysvětlivky:

⁺ Ve sloupci „účinná látka“ znamená číslice v závorce číslo používané sloučení, další číslice znamená záměrné množství v destičce udávané v mg/destička a poslední číslice znamená zjištěné množství v destičce uváděné v mg/destička;

⁺⁺ Horní číslice znamená vždy odpařené množství v mg/destička, číslice pod ní v závorce znamená procento odpařené látky uváděné v %;

⁺⁺⁺ Horní číslice znamená vždy zbytkové množství účinné látky v destičce uváděné v mg/destička, číslice pod ní v závorce znamená zbytkové množství účinné látky v destičce uváděné v procentech.

Příklad 4

Insekticidní účinnost několika destiček pro elektrické vykuřovací zařízení, získaných způsobem podle příkladu 3, se hodnotí tímto způsobem:

Dospělí jedinci komára Culex pipiens pallens nebo dospělí jedinci mouchy domácí Musca domestica se vypustí do skleněné komory o ploše 70 cm² (o obsahu 0,34 m³). Pak se do komory vloží destička stále výhřívaná využívacím elementem elektrického vykuřovacího zařízení na dobu 20 minut v daných intervalech a pozoruje se hnutí hmyzu. O sobě známým způsobem se získají hodnoty KT₅₀ z výsledků čtyřikrát opakovaných zkoušek. Výsledky jsou uvedeny v tabulce IV.

Tabulka IV

Účinná látka Sloučenina a množství mg/destička		KT ₅₀ (minuty) s postupující dobou					
		Dospělí jedinci komára			Dospělí jedinci mouchy		
		+1 15 minuta	+2 4 hodina	+3 8 hodina	+1 15 minuta	+2 4 hodina	+3 8 hodina
15	10	2,7	7,3	14,7	3,7	7,8	17,2
3	30	6,2	4,3	7,0	9,3	6,8	10,5
15	10						
	+	3,2	3,0	4,2	4,7	4,4	5,9
3	30						
16	5	3,0	7,5	> 20	3,5	7,9	> 20
16	5						
	+	4,6	4,4	6,7	6,8	6,3	7,2
5	5						
5	5	7,7	7,1	9,3	13,1	11,9	14,0

V prvním sloupci tabulky první číslice znamená vždy číslo použité sloučeniny, druhá její množství v mg/destička.

Vysvětlivky:

+1 udává čas v oboru 15 až 35 minut

+2 udává čas v oboru 3 hodin a 40 minut do 4 hodin

+3 udává čas v oboru 7 hodin a 40 minut do 8 hodin

Jak vyplývá z tabulky IV, započíná insekticidní působení vykuřovacího prostředku podle vynálezu bezprostředně po započetí zahřívání a setrvává po dobu 8 hodin od započetí zahřívání.

Příklad 5

Stejným způsobem jako podle příkladu 3 se připraví destičky pro elektrické vykuřovací zařízení, přičemž každá destička obsahuje sloučeninu 11 samotnou, sloučeninu 16 samotnou nebo směsi těchto sloučenin ve množství uvedeném v tabulce V.

Do skleněné komory o ploše 70 cm² (o obsahu 0,34 m³) se vpustí 20 dospělých jedinců mouchy domácí *Musca domestica*, v daných časových intervalech se zavede na dobu 20 minut destička pro elektrický vykuřovací přístroj do skleněné komory a pozoruje se hyautí hmyzu. O solé známým způsobem se získají hodnoty KT₅₀ z výsledků vždy čtyřikrát opakovaných zkoušek. Výsledky zkoušky jsou uvedeny v tabulce V.

Tabulka V

Účinná látka Sloučenina	Množství mg/destička	KT ₅₀ (minuta) s uplynoucí dobou		
		+1 15 minut	+2 4 hodiny	+3 8 hodin
11	8	5,8	5,4	9,6
16	8	3,4	7,4	15,0
{ 11	6,4	{ 4,5	4,6	7,4
{ 16	1,6	{ 3,7	5,0	8,0
{ 11	4	{ 3,4	5,3	8,6
{ 16	4	{ 5,6		
{ 11	2,4	{ 3,4		
{ 16	5,6	{ 5,6		

Poznámky:

+1, +2 a +3 mají stejný význam jako v případě tabulky IV.

Příklad 6

Svitky proti komárům, přičemž každý obsahuje sloučeninu 11 samotnou, sloučeninu 15 samotnou nebo směs těchto sloučenin ve hmotnostní koncentraci uvedené v následu-

jící tabulce VI, se připraví způsobem, popsaným v příkladu 2.

Hodnoty KT₅₀ se získají postupně pro dobu 60 minut způsobem, popsaným v příkladu 2, za použití 100 dospělých jedinců komára *Culex pipiens pallens* v komoře o obsahu 28 m³. Pozoruje se na dno komory spadlý hmyz, pak se veškerý hmyz sebere a vnese do klece pro pozorování. Ponechá se v kleci za současného krmení po dobu 24 hodin a pak se stanoví mortalita sečtením mrtvého hmyzu. Výsledky jsou uvedeny v tabulce VI.

Tabulka VI

Účinná látka Sloučenina č. Koncentrace	%	7'	10'	Rychlosť hynutí s postupujúcim časom	45'	60'	KT ₅₀ minuta	Mortalita %
(11)	0,12	0	8	54	94	100	100	14,3
(15)	0,12	0	1	14	67	91	98	64
(11) +	0,096							92
{ (15) +	0,024	2	28	78	97	100	100	18,5
{ (11) +	0,06	4	35	81	97	100	100	12,0
{ (15) +	0,06							88
{ (11) +	0,036	1	8	64	92	99	100	13,9
{ (15) +	0,084							100

Ve sloupci „Účinná látka“ znamená číslice v závorce číslo použité sloučeniny a druhá číslice znamená její použitou koncentraci

Vykuřovacího prostředku podle vynálezu se pro jeho vlastnosti používá hlavně pro elektrická vykuřovací zařízení jakožto destičky pro elektrická vykuřovací zařízení a jakožto svítků proti komárům k ničení letavého škodlivého hmyzu, jako jsou komáři a mouchy, jakož také k ničení švábů a hmyzu napadajícího skladované obilí.

Při přípravě vykuřovacích prostředků podle vynálezu se formuluje směsi účinných látek o sobě známými způsoby pro pracovníky v oboru za použití ředidel vhodných pro insekticidy, používaných pro případy běžných pyretroidů pro různé formy prostředků, jako jsou zapalované prostředky (například svítky proti komárům, destičky proti komárům pro elektrická vykuřovací zařízení) a premixy pro jejich přípravu pro praktické použití.

Vykuřovací prostředky podle vynálezu obsahují účinnou látku ve hmotnostním množství 0,01 až 90 %.

Pesticidní účinnost prostředků podle vynálezu se může podpořit při jejich použití ve směsi se synergickými látkami pro pyretroidy, jako jsou například alfa-[2-(2-butoxyethoxy)ethoxy]-4,5-methylendioxy-2-propyltoluen (označovaný nadále jako „piperonylbutoxid“), N-(2-ethylhexyl)-bicyklo[2,2,1]hepta-5-en-2,3-dikarboximid (označovaný nadále jako „MGK-264“) a oktachlordiproplether (označovaný nadále jako „S-421“) nebo s jinými známými synergickými látkami pro alletrin a pyretrin.

Obecně mají sloučeniny typu esteru chrysanthemové kyseliny poněkud málo stálost proti působení světla, tepla a oxidace. Jestliže se proto do prostředků podle vynálezu přidají jakožto stabilizátory antioxidanty nebo absorbery ultrafialových paprsků, jako jsou například deriváty fenolu, jako BHT (butylovaný hydroxytoluen), deriváty bisfenolu, arylaminy jako fenyl-alfa-naftylamin, fenyl-beta-naftylamin nebo kondenzační produkt fenetidinu a acetonu nebo sloučeniny benzofenonu ve vhodných množstvích, je

možné získat vykuřovací prostředky, které mají stabilizovanější účinnost.

Příkladně se jakožto shora uvedené sloučeniny s antioxidačním působením uvádějí

2,6-di-terc.butyl-4-methylfenol,
2,2'-methylen-bis-(6-terc.butyl-4-methylfenol),
2,2'-methylen-bis-(6-terc.butyl-4-ethylfenol),
4,4'-methylen-bis-(2,6-di-terc.butylfenol),
4,4'-butylen-bis-(6-terc.butyl-3-methylfenol) a
4,4'-thio-bis-(6-terc.butyl-3-methylfenol).

Příprava prostředků podle vynálezu je objasněna v následujících příkladech, které však vynález toliko objasňuje a nijak jej neomezují.

Příklad 7

Po přidání 0,3 g butylovaného hydroxytolenu (BHT) do každé směsi sestávající z 0,1 g sloučeniny 2, 3, 5, 6, 9 nebo 11 a 0,05 gramu sloučeniny 15 nebo 16 se směsi rozpustí ve 20 ml methanolu a pak se rovnomořně promíší s 99,55 g nosiče pro svítky proti komárům (3 : 5 : 1 směs prášku Tabu, matoliny pyretra a dřevné moučky). Směs se po odpaření methanolu dostatečně prohněte se 150 ml vody, slisuje se a vysuší se, čímž se získá svitek proti komárům.

Příklad 8

Smísí se 80 dílů každé směsi uvedené v následující tabulce VII, jakožto účinná složka s 10 díly emulgátoru sestávajícího z Himer BLZ (obchodní produkt společnosti Matsumoto Yushi) a Himer 1002Z (obchodní produkt společnosti Matsumoto Yushi) ve hmotnostním poměru 9,5 : 0,5. Do směsi se přidá Solvesso 150 (obchodní produkt společnosti Esso) k doplnění na 100 dílů, čímž se připraví premixový prostředek pro svitek proti komárům ve formě emulgovatelného koncentrátu.

T a b u l k a VII

Číslo   **Hmotnostní poměr v 80 dílech účinné složky**
Sloučenina obecného vzorce I + sloučenina A

1	sloučenina 1	8 : 2	sloučenina 15
2	sloučenina 1	6 : 4	sloučenina 15
3	sloučenina 2	8 : 2	sloučenina 15
4	sloučenina 2	5 : 5	sloučenina 15
5	sloučenina 2	8 : 2	sloučenina 16
6	sloučenina 2	6 : 4	sloučenina 16
7	sloučenina 2	3 : 7	sloučenina 16
8	sloučenina 3	7,5 : 2,5	sloučenina 16
9	sloučenina 3	5 : 5	sloučenina 16
10	sloučenina 3	3 : 7	sloučenina 16
11	sloučenina 4	6 : 4	sloučenina 16
12	sloučenina 5	8 : 2	sloučenina 16
13	sloučenina 5	5 : 5	sloučenina 16
14	sloučenina 5	3 : 7	sloučenina 16
15	sloučenina 6	5 : 5	sloučenina 16
16	sloučenina 7	7 : 3	sloučenina 16
17	sloučenina 8	6 : 4	sloučenina 16
18	sloučenina 8	7,5 : 2,5	sloučenina 16
19	sloučenina 10	5 : 5	sloučenina 16
20	sloučenina 11	7 : 3	sloučenina 15
21	sloučenina 11	8 : 2	sloučenina 16
22	sloučenina 11	5 : 5	sloučenina 16
23	sloučenina 12	6 : 4	sloučenina 15
24	sloučenina 13	4 : 6	sloučenina 16
25	sloučenina 14	5 : 5	sloučenina 16

Vhodné množství každé premixové formulace shora připravené se zředí 150 ml vody a pak se rovnoměrně proraší s daným množstvím nosiče pro svitky proti komárum podle příkladu 7. Vzniklá směs se lisuje a suší se, čímž se získá svitek proti komárum určité koncentrace. Takto získané svitky mohou popřípadě obsahovat malá množství pigmentu jako je malachitová zeleň a antiseptického činidla, jako jsou natriumdehydroacetát nebo dinitrofenol.

Příklad 10

Smísí se 40 dílů každé směsi, uvedené v následující tabulce VIII jakožto účinná složka s 10 díly shora uvedeného Yoshinoxu 425. Přidá se organické rozpouštědlo jako isopropylmyristát, isopropylpalmitát, hexyl-

laurylát nebo petrolej do směsi k doplnění na 100 dílů, čímž se získají premixové formulace pro vláknitý vykuřovací prostředek pro elektrické vykuřovací zařízení.

Připravená premixová formulace se zředí vhodným množstvím petroleje a dané množství takto připraveného roztoku se homogenně absorbuje vláknitým nosičem, popsáným v příkladu 9, čímž se získá vláknitý vykuřovací prostředek pro elektrické vykuřovací zařízení. Takto připravený vykuřovací prostředek může popřípadě obsahovat malé množství parfémů nebo pigmentu, jako jsou

allylaminoantrachinon,
1,4-diisopropylaminoantrachinon,
1,4-diaminoantrachinon,
1,4-dibutylaminoantrachinon nebo
1-amino-4-anilinantrachinon.

Tabulka VIII

Číslo Hmotnostní poměr ve 40 dílech účinné složky
Sloučenina obecného vzorce I + sloučenina A

1	sloučenina 1	7 : 3	sloučenina 15
2	sloučenina 1	5 : 5	sloučenina 15
3	sloučenina 1	4 : 6	sloučenina 16
4	sloučenina 2	6 : 4	sloučenina 15
5	sloučenina 2	3 : 7	sloučenina 15
6	sloučenina 2	8 : 2	sloučenina 16
7	sloučenina 2	5 : 5	sloučenina 16
8	sloučenina 3	8 : 2	sloučenina 16
9	sloučenina 3	6 : 4	sloučenina 16
10	sloučenina 3	3 : 7	sloučenina 16
11	sloučenina 4	5 : 5	sloučenina 16
12	sloučenina 5	7,5 : 2,5	sloučenina 15
13	sloučenina 5	6 : 4	sloučenina 16
14	sloučenina 5	3 : 7	sloučenina 16
15	sloučenina 6	7 : 3	sloučenina 16
16	sloučenina 6	4 : 6	sloučenina 16
17	sloučenina 7	5 : 5	sloučenina 16
18	sloučenina 8	7 : 3	sloučenina 16
19	sloučenina 9	8 : 2	sloučenina 16
20	sloučenina 9	3 : 7	sloučenina 16
21	sloučenina 10	8 : 2	sloučenina 16
22	sloučenina 11	7 : 3	sloučenina 16
23	sloučenina 11	6 : 4	sloučenina 16
24	sloučenina 11	3 : 7	sloučenina 16
25	sloučenina 12	8 : 2	sloučenina 16
26	sloučenina 12	4 : 6	sloučenina 16
27	sloučenina 13	5 : 5	sloučenina 16
28	sloučenina 14	4 : 6	sloučenina 16

Příklad 11

Vždy acetonový roztok obsahující samotnou sloučeninu 6, samotnou sloučeninu 16 nebo směs těchto sloučenin podle dále uvedené tabulky IX se nakape na svitek proti komárům a tento svitek se tak tímto roztokem impregnuje (přičemž se použije svitku proti komárům bez účinné látky), a tak se připraví svitky proti komárům obsahující hmotnostně 0,2 % účinné látky. Takto připravený svitek proti komárům se upevní do držáku a umístí se do středu dna skleněné

komory o obsahu 0,34 m³, oba konce svitku se zapálí a celý svitek se spálí. Po spálení svitku proti komárům se do skleněné komory vpustí 20 komárů Culex pipiens pallens nebo 20 much domácích Musca domestica, v obou případech jde o dospělé jedince, a po dobu 20 minut se pozoruje úhyn hmyzu. O sobě známým způsobem se zjišťuje hodnota KT₅₀ (doba potřebná k uhynutí 50 % zkoušených jedinců hmyzu), přičemž zaznamenané hodnoty jsou výsledky čtyřikrát opakovaných zkoušek. Výsledky jsou v tabulce IX.

Tabulka IX

Účinná látka ⁺ Hmotnostní poměr	H myz			Dospělí jedinci mouchy domácí		
	KT ₅₀ minuty	Dospělí jedinci komára Relativní účinnost naměřená	teoretická ⁺⁺	KT ₅₀ minuty	Relativní účinnost naměřená	teoretická ⁺⁺
10 : 0	2,2	100	—	7,0	100	—
7,5 : 2,5	1,9	116	112	3,7	189	145
5 : 5	1,5	147	124	3,0	233	190
2,5 : 7,5	1,4	157	135	2,9	240	235
0 : 10	1,5	147	—	2,5	280	—

Poznámky:

⁺ Účinnou látkou je směs sloučeniny číslo 6 a sloučeniny číslo 16 ve hmotnostním poměru uvedeném v prvním sloupci;

⁺⁺ Teoretická hodnota se vypočte ze vzorce pro výpočet synergického působení autorů Yun-Pei Sun a kol., J. E. E., 53, str. 687 až 891 (1960)

PŘEDMĚT VÝNALEZU

Insekticidní prostředek pro vykuřování, vyznačený tím, že obsahuje jako účinnou látku směs sloučeniny pyretroidového typu obecného vzorce I

kde znamená

R₁ atom vodíku nebo methylovou skupinu,
R₂ 2-methylpropenylovou skupinu v případě, kdy R₁ znamená atom vodíku a methylovou skupinu v případě, kdy R₁ znamená methylovou skupinu a

X 2-alkyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-ylovou skupinu nebo 2-propargyl-3-methylcyklopent-2-en-1-on-4-ylovou skupinu, a 2,3,4,5,6-pentafluorzenzyl-2,2-dimethyl-3-(2,2-dichlorvinyl)cyklopropankarboxylátu v hmotnostním poměru 8 : 2 až 3 : 7.